

Landbouw-service

MAGAZINE NUMMER 3 - NOVEMBER 2025

AGRIBEX

03>07 DEC 2025

PUMA AVR

LEMKEN SOLITAIR MF

TROTS OP HET LOONWERK TIJD OM GEZIEN TE WORDEN

We willen tonen dat loonwerkers niet zomaar uitvoerders zijn, maar volwaardige partners in de plantaardige én dierlijke productie, en dus onmisbaar in de voedselketen.

Wie het loonwerk van vandaag van dichtbij bekijkt, ziet een sector die draait — letterlijk én figuurlijk. Machines rijden dag en nacht, technologie en precisielandbouw zetten de toon, en achter elk veldwerk staat een team van vakmensen dat weet wat efficiëntie en verantwoordelijkheid betekenen. Loonwerkers zijn de stille kracht van onze voedselproductie: ze bewerken de grond, oogsten, mesten, transporteren en ondersteunen boeren van vroeg tot laat. Toch blijven ze in de beeldvorming vaak op de achtergrond.

Daar willen we verandering in brengen. Landbouw-Service start de komende maanden een **campagne om loonwerkers beter in beeld te brengen** — om hun werk, hun kennis en hun maatschappelijke rol zichtbaar te maken. We willen tonen dat loonwerkers niet zomaar uitvoerders zijn, maar volwaardige partners in de **plantaardige én dierlijke productie**, en dus onmisbaar in de voedselketen.

We doen dat niet met grote woorden, maar met echte verhalen: van bedrijven die innoveren, van chauffeurs die met moderne technologie milieuvriendelijker werken, van jonge mensen die met trots het vak opnemen. Want achter elk loonwerkbedrijf zit een verhaal van **vakmanschap, ondernemerschap en verantwoordelijkheid**.

Ook in dit nummer leest u daarover:

- hoe loonwerkers vandaag omgaan met **prijstdruk en rendabiliteit**, en hoe samenwerking een antwoord kan zijn op concurrentie;
- hoe **AI en precisielandbouw** de sector slimmer en duurzamer maken, zonder de ervaring van de mens te vervangen;
- hoe we onze **stem laten horen** bij beleidsmakers, van Vlaanderen tot Europa, om eerlijke regels en gelijke kansen te verdedigen;
- en hoe we met **jonge loonwerkers** bouwen aan de toekomst van onze organisatie.

De uitdagingen zijn niet min: stijgende kosten, klimaatdruk, strengere regels, minder marge. Toch tonen loonwerkers keer op keer hun veerkracht. Ze blijven investeren, blijven meedenken, blijven doen. En precies dat verdient waardering.

Onze campagne wil dat duidelijk maken — aan het brede publiek, maar ook aan de politiek en aan de landbouwsector zelf.

Want wie zorgt dat het werk op tijd klaar is, wie machines onderhoudt, wie bodem en water met zorg behandelt, die verdient meer dan stilzwijgende erkenning: die verdient **zichtbaarheid en respect**.

We nodigen al onze leden uit om mee te doen. Deel uw verhaal, uw beelden, uw trots. Want alleen door samen te spreken en samen te tonen wat loonwerk écht betekent, kunnen we onze plaats in de keten versterken.

De kracht van ons beroep zit in het collectieve: in **samenwerking, kennisdeling en wederzijds respect**. Loonwerk is niet het werk van enkelen, maar van velen — van een hele gemeenschap die elke dag bijdraagt aan voedsel, landschap en leefbaarheid. Laten we daar fier op zijn.

Loonwerkers maken het verschil — vandaag, morgen en in 2050.

Met collegiale groet,
Johan Van Bosch

ALGEMEEN SECRETARIS LANDBOUWSERVICE

JOHAN VAN BOSCH VERWACHT UW REACTIES • E-MAIL : JOHAN.VANBOSCH@SECTORS.BE

16

20

29

Verschijningsdatum volgend nummer: nr 1: 15/3/2026

LANDBOUWSERVICE NIEUWS

- 7 Landbouwservice zoekt jou!
- 8 Lobby: de stem van de loonwerker laten horen
- 10 We rijden onszelf kapot

LANDBOUW ACTUEEL

- 13 Boekbespreking: Gouden Grond
- 14 Artificiële intelligentie
- 16 PC 132 Sociale onderhandelingen
- 18 Geen VLIF-steun voor loonwerkers
- 20 De Vlaamse landbouwvisie 2030-2050
- 22 Duurzaamheidsovereenkomsten
- 23 E-facturatie via PEPPOL
- 24 Wat te doen bij factuurfraude?

LANDBOUW MILIEU

- 26 PFAS-pesticiden op weg naar uitfasering
- 27 Milieuraapport EEA
- 28 Minimaal 75% driftreductie bij spuittoepassingen
- 29 Beschermingsstroken
- 30 Modder op de weg
- 32 Illegale afvaldumping via bodemverbeteraar
- 33 Interrascan

34 DOSSIER MECHANISATIE

Landbouw-service

"Landbouw-service" is een periodieke nieuwsbrief voor de leden van de Nationale Centrale Landbouw-Service, de enig erkende beroepsvereniging voor aannemers van land- en tuinbouwwerken, loonsproeiers, handelaars in veevoeders en in meststoffen.

Copyright: Nationale Centrale Landbouw-service is niet aansprakelijk voor het gebruik van de informatie in deze publicatie. Citeren mag mits bronvermelding.

Verantwoordelijke uitgever:

Johan Van Bosch,
Algemeen Secretaris Nationale Centrale Landbouw-service,
Anspachlaan 111 B13, 1000 Brussel, Tel. 02 274 22 00,
Fax 02 400 71 26 - E-mail: landbouwservice@sectors.be
BTW-nummer : BE0410.344.444

Jong, ambitieus en gebeten
door landbouwmechanisatie?

LANDBOUW-SERVICE ZOEKT JOU!

De toekomst van het loonwerk ligt in jonge handen. Overall in Vlaanderen en Wallonië zien we jonge ondernemers die machines beter, slimmer en duurzamer inzetten dan ooit. Maar... wie zorgt ervoor dat hun stem ook gehoord wordt bij beleidsmakers, leveranciers en collega's? Daar komt Landbouw-service in beeld!

Waarom we jou nodig hebben

Onze sector verandert razendsnel: digitalisering, personeel, milieuregels, data, samenwerking met landbouwers... Om die toekomst goed voor te bereiden, hebben we jonge loonwerkers en opvolgers nodig die mee willen denken en mee willen sturen. Het bestuur van Landbouw-service bestaat vandaag uit twintig ervaren ondernemers — mensen met tonnen kennis en engagement. Maar we willen nu ook ruimte maken voor de volgende generatie.

Wat houdt dat in?

Nee, je hoeft geen vergaderdier te zijn. We zoeken vooral mensen met goes-

ting om de sector vooruit te helpen. We starten dit jaar een jongerenwerking binnen Landbouw-service:

- een klankbordgroep van jonge loonwerkers uit Vlaanderen en Wallonië,
- 2 bijeenkomsten per jaar met thema's die jullie aanbelangen: innovatie, personeel, toekomst van het loonwerk, rendabiliteit, en trots op het vak,
- kansen om ideeën te delen, te leren van ervaren collega's en om mee te denken over het beleid van morgen. Wie wil, kan later doorgroeien naar het bestuur — maar niets moet. Het belangrijkste is dat jullie stem gehoord wordt.

Wat levert het jou op?

- Je bouwt een sterk netwerk op in de sector.
- Je krijgt inzichten in beleid, bedrijfsvoering en belangenbehartiging.
- Je leert van ervaren bestuurders en collega's.
- En: je hebt impact — jouw mening telt.

Doe mee! Ben jij:

- jonger dan 40,
- actief als loonwerker, opvolger of medewerker,
- en heb je zin om mee te praten over de toekomst van ons vak?

Stuur een korte mail naar landbouwservice@sectors.be.

We nemen contact met je op en nodigen je graag uit voor een eerste jongerenbijeenkomst.

Samen sterk, ook voor de volgende generatie

Landbouw-service is er al decennialang voor de loonwerkers. Maar de toekomst schrijven we samen — jong en ervaren, met één doel: een sterke, moderne loonwerksector met trots, vakmanschap en visie. ●

Zo werkt **BELANGENBEHARTIGING** bij **LANDBOUW-SERVICE**

LOBBY: de stem van de loonwerker laten horen

Iedere dag worden er regels gemaakt die loonwerkers rechtstreeks raken. Over machines, personeel, mesttransport, milieu, fiscaliteit, subsidies, enzovoort. Daarom is het belangrijk dat onze sector zelf mee aan tafel zit. Dat is precies wat Landbouw-Service doet: ervoor zorgen dat de stem van de loonwerker gehoord wordt – luid, duidelijk en met kennis van zaken.

Wat is lobby eigenlijk?

Lobbyen is niets anders dan de stem van de sector laten horen bij wie beslist. Het gaat niet om “achterkamertjespolitiek”, maar om professioneel overleg en overtuiging. Beleidsmakers moeten weten wat hun beslissingen betekenen in de praktijk van het erf, het veld of de werkplaats. “Goede lobby begint niet in Brussel, maar op het terrein – bij de mensen die het werk doen.”

Hoe werkt dat concreet?

1. Luisteren naar de bedrijven

Echte belangenbehartiging start bij de leden. Landbouw-Service verzamelt signalen via gesprekken, werkgroepen en enquêtes.

Wat zijn de grootste uitdagingen?

Personeel, brandstofprijzen, machines, stikstofregels, administratieve druk?

2. Onderzoeken en analyseren

De signalen uit het veld worden vertaald naar feiten en cijfers.

Een sterk dossier overtuigt pas als het ondersteund wordt door objectieve data en praktijkvoorbeelden.

3. Formuleren van standpunten en position papers

Op basis van die input formuleert Landbouw-Service duidelijke position papers: korte, scherpe documenten waarin we uitleggen wie we zijn, waar we voor staan en wat we vragen. Zo'n paper bevat concrete beleidsvoorstellen en toont tegelijk het brede maatschappelijke belang van het loonwerk. “Onze position papers geven één heldere stem aan een diverse sector.”

Natuurlijk kunnen de officiële standpunten van de vereniging afwijken van wat individuele leden persoonlijk vinden.

Dat is normaal: Landbouw-Service vertegenwoordigt alle leden, en zoekt dus de grootste gemene deler – wat ons bindt als sector, niet wat ons verdeelt.

Het secretariaat in Brussel helpt leden graag bij het formuleren van zulke boodschappen en zorgt ervoor dat onze communicatie naar buiten toe één lijn en één toon houdt. Zo komen we professioneel en geloofwaardig over bij overheden, media en partners.

4. Overleg met beleidsmakers

Onze vertegenwoordigers gaan in gesprek met kabinetten, parlementen, administraties en partners uit de landbouw- en bedrijfswereld. Dat gebeurt zowel formeel (vergaderingen, adviesraden) als informeel (werkbezoeken, studiedagen, sectorbijeenkomsten).

5. Communicatie en opvolging

Lobby stopt niet na één gesprek. We volgen op, herhalen onze boodschap, geven feedback en informeren de leden. Zo groeit wederzijds vertrouwen — en resultaat.

Lobby op verschillende niveaus

Het landbouwbeleid in België is sterk geregionaliseerd. Wat in Vlaanderen beslist wordt over stikstof, milieu of arbeidswetgeving kan anders zijn dan in Wallonië. Daarom werkt Landbouw-Service samen met partners aan beide kanten van de taalgrens, zodat de belangen van alle loonwerkers goed vertegenwoordigd zijn. Maar ook Europa speelt een steeds grotere rol. Veel regelgeving rond landbouw, klimaat, energie, machines, mobiliteit of veiligheid komt rechtstreeks uit Brussel. Daar worden de grote lijnen uitgezet — vaak jaren voordat ze in onze nationale wetgeving opduiken.

“Wat vandaag in Europa beslist wordt, bepaalt hoe we binnen tien of twintig jaar zullen werken.”

Daarom is Landbouw-Service actief lid van CEETTAR, de Europese beroepsvereniging van loonwerkers. CEETTAR volgt de Europese dossiers op de voet, onderhoudt contacten met de Europese Commissie en het Parlement, en bouwt bruggen met andere landen.

Dat Europese lobbywerk is soms minder zichtbaar, maar cruciaal voor de toekomst van onze sector.

Wat maakt lobby succesvol?

- **Feiten, geen meningen.**
Beslissers willen cijfers en realistische voorbeelden. Daarom is input van leden cruciaal.
- **Eén stem.**
Een eensgezinde sector wordt serieus genomen. Interne afstemming is essentieel.
- **Respectvolle dialoog.**
Samen oplossingen zoeken werkt beter dan klagen.
- **Langetermijndenken.**
Echte verandering vraagt tijd, geduld en consistentie.

“Sterke lobby is geen roepen aan de zijlijn, maar meedenken aan de tafel waar beslist wordt — lokaal, regionaal én Europees.”

Wat kunnen leden doen?

Iedere loonwerker kan bijdragen aan een krachtigere belangenverdediging:

- Vul enquêtes in en geef eerlijke feedback
- Deel voorbeelden van waar het beleid wringt
- Nodig eens een beleidsmaker uit op je bedrijf
- Ondersteun de gezamenlijke standpunten van Landbouw-Service
- **Geef jouw beleidscontacten of uitnodigingen door aan het secretariaat in Brussel**, zodat we steeds met één duidelijke boodschap naar buiten komen en onze acties goed op elkaar afstemmen.

Zo spreken we altijd met één stem — sterker, professioneler en met meer slagkracht.

Samenvatting

Lobby is geen politiek spel, maar het **vak van luisteren, vertalen en overtuigen**.

Op Vlaams, Waals en Europees niveau werkt Landbouw-Service — samen met CEETTAR — aan duidelijke, eerlijke en toekomstgerichte belangenbehartiging. Dankzij de steun, input én samenwerking met haar leden kan Landbouw-Service met kennis van zaken spreken namens de hele loonwerksector en zo écht het verschil maken voor wie elke dag op het veld en in de werkplaats het harde werk doet. ●

WE RIJDEN ONSZELF KAPOT TIJD DAT WE HET STUUR OMDRAAIEN

Over trots,
prijstdruk
en gezond
verstand in
het loonwerk

Iedere loonwerker kent het gevoel. Het is juni, het gras staat dik, de telefoon staat rood-gloeiend, de diesel ruikt naar winst - maar aan het eind van de maand blijft er nauwelijks iets over. De boer zucht dat hij geen geld heeft. De buurman rekent vijf euro minder per uur. En jij vraagt je af waarom je eigenlijk nog harder werkt dan vorig jaar. We draaien meer uren, met duurdere machines, tegen lagere marges. Iedereen weet dat het niet klopt - en toch doen we allemaal mee.

De race naar beneden

Volgens de overheid rijden er in België meer dan 2.000 loonwerkers rond. Vaak met dezelfde machines, dezelfde klanten en dezelfde rekeningen bij de bank. De machines moeten draaien, de afbetaling stopt niet, dus nemen we werk aan dat eigenlijk niets opbrengt. "Beter iets dan niets", zeggen we. Maar dat "iets" is vaak verlies met diesel. En zo drukken we samen de prijzen naar beneden, tot niemand nog verdient wat zijn werk waard is.

De boer heeft het ook moeilijk

Laten we eerlijk zijn: de klant is niet de vijand. De boer zit zelf klem tussen lage opbrengstprijzen, dure mestregels en wisselend beleid. Hij rekent niet op goedkoop - hij moet goedkoop. En dus wordt de loonwerker de buffer tussen twee crises: een landbouw zonder marge en een sector vol investeringsdruk.

We weten het allemaal - maar wat dan?

Iedereen weet dat we onszelf kapot concurreren. Dat de goedkoopste rit zelden de slimste is. Toch blijven we hopen dat "het volgend jaar beter zal gaan" - met nog grotere machines en nog meer hectares.

Maar misschien is het tijd om iets anders te proberen:

- niet méér klanten, maar **beter** klanten;
- **niet goedkoper**, maar **duidelijker**;
- **niet alleen werken**, maar **samen plannen**.

AGRIBEX 2025

inspire
& connect

Organisation **fedagrim**

@agribexbrussels

facebook.com/Agribex

3 > 7 DEC 2025
BRUSSELS EXPO

TICKETING: WWW.AGRIBEX.BE